

ADVIES UITGEBRACHT
DOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 18 DECEMBER 2008

inzake

**het ontwerp van plan Preventie en bestrijding van het stadslawaai in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest en het milieueffectenrapport van dit ontwerp van plan**

ONTWERP VAN PLAN PREVENTIE EN BESTRIJDING VAN HET STADSLAWAAI IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST EN HET MILIEUEFFECTENRAPPORT VAN DIT ONTWERP VAN PLAN

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 18 december 2008

Aanhangigmaking

Op 21 oktober 2008 heeft de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanwege de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd voor Leefmilieu, Energie en Waterbeleid een adviesaanvraag ontvangen betreffende het ontwerp van plan Preventie en bestrijding van het stadslawaai in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het milieueffectenrapport van dit ontwerp van plan tot bestrijding van het stadslawaai.

Na onderzoek door zijn Commissie Leefmilieu tijdens haar zittingen van 20 november en 4 en 5 december 2008 formuleert de Economische en Sociale Raad het volgend advies.

Advies

Algemene beschouwingen

De Raad verheugt zich erover dat men een plan ter preventie en bestrijding van het stadslawaai in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de periode 2008-2013 heeft aangenomen. Hij wijst er immers op dat lawaai wordt beschouwd als een belangrijke milieuoverlast in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dat een groot deel van de Brusselse bevolking objectief aan hoge geluidsniveaus wordt blootgesteld¹. Hij vindt het dus belangrijk om een plan ter preventie en bestrijding van geluid periodiek en na evaluatie van het vorig plan ten uitvoer te leggen. Hij is van oordeel dat de structurele vermindering van het lawaai in Brussel een fundamentele factor is voor de levenskwaliteit van de inwoners en de actieve werknemers in Brussel en derhalve voor de aantrekkingskracht van de Brusselse stadsomgeving (één van de doelstellingen van het CET).

De Raad waardeert het streven naar een samenhang tussen het geluidsplan en het plan IRIS2. Dit laatste plan beoogt in hoofdzaak de verlaging van de druk van het autoverkeer met 20 % tegen 2020 en zal inderdaad een cruciale impact hebben op de vermindering van de geluidsoverlast afkomstig van het wegennet, die de voornaamste bron van objectieve (gebaseerd op de modellering) en subjectieve (gebaseerd op de perceptie) overlast vormt.

De Raad meent dat dit ontwerp van plan de economische, sociale en commerciële aspecten imperatief in aanmerking moet nemen.

De Raad steunt ten volle het idee van een oordeelkundig gebruik van materialen, met name op het vlak van de wegdekbeclading, om zo het verkeerslawaai te verminderen.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties zijn van oordeel dat deze oplossing een prioriteit moet zijn. Ze zijn van oordeel dat een vermindering van de snelheid en van de verkeersstromen niet relevant is, gezien dit niet automatisch tot minder lawaai zal leiden. Ze noteren dat de snelheidsvermindering in een stadsomgeving niet van doorslaggevend belang is voor een geluidsvermindering (bijvoorbeeld het lawaai afkomstig van het voortdurend optrekken van voertuigen).

¹ 23% van de bevolking wordt zowel overdag als 's nachts blootgesteld aan niveaus van meer dan 70 dB(A), 30 % 's nachts aan niveaus van meer dan 60 dB(A).

Anderzijds is **de Raad** van oordeel dat bepaalde voorzieningen om de snelheid op de weg te beperken, ook zijn deze om veiligheidsredenen gerechtvaardigd, lawaai of trillingen veroorzaken (als voorbeeld geeft hij de snelheidsremmer).

Bovendien meent **de Raad** dat men imperatief een link moet leggen tussen de wetgevingen betreffende de niveaus inzake geluids- en energie-isolatie. Hij voegt eraan toe dat men deze link stelselmatig zou moeten leggen.

Bijzondere beschouwingen

Voorschrift 1. Indicatoren omschrijven voor elke geluidsbron

Voorschrift 1.a. Indicatoren omschrijven voor de bescherming van de omwonenden binnenin de gebouwen

De Raad stemt in met de wil om de referentie-indicatoren van het Gewest uit te drukken volgens de indicatoren L_{den} en L_n die door de Richtlijn 2002/49/EG worden beschreven.

Voorschrift 1.b. "Stille zones" definiëren

De Raad vraagt om de definitie van stille zones te verduidelijken.

De Raad herhaalt dat, gelet op het gemengd karakter van de Brusselse stadsstructuur, er heel wat economische activiteiten worden uitgeoefend op binnenterreinen van huizenblokken of in de onmiddellijke nabijheid van woongebieden. Hij meent dat men rekening moet houden met deze feitelijke situatie wanneer men voor deze stille zones geluidsnormen definieert, teneinde de economische bedrijvigheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet te schaden. Men moet er echter op toezien dat men in het bijzonder in deze stille zones gebruikmaakt van de best beschikbare technologieën op het vlak van geluid. Bovendien vraagt hij om uitzonderingen te voorzien voor scholen, collectief vervoer (openluchtmetro) of evenementen. **De Raad** benadrukt dat wanneer er geen uitzonderingen worden gedefinieerd deze maatregel zeer moeilijk zal kunnen worden toegepast.

Anderzijds wijst **de Raad** erop dat men moet vermijden dat de definitie van stille zones zou indruisen tegen de bodembestemmingsregels of tegen de stedenbouwkundige plannen (GBP, GSV, ...).

Voorschrift 3. De geluidskaarten opstellen voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Raad neemt er akte van dat de geluidsbronnen die in kaart zullen worden gebracht, betrekking hebben op het weg-, spoorweg-, tram- en metroverkeer en op de geluiden afkomstig van industrieterreinen, waarbij de indicatoren L_{den} en L_n van Richtlijn 2002/49/EG zullen worden gebruikt. Tevens neemt hij er akte van dat deze kaarten minimaal om de 5 jaar zullen worden vernieuwd en de situatie van een kalenderjaar zullen weergeven.

De Raad waardeert de inspanningen die het plan voorziet om gedetailleerde en regelmatig bijgewerkte geluidskaarten voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te realiseren.

Voorschrift 3.e. Het kadaster van de industrieterreinen opmaken

De Raad benadrukt dat de activiteiten, die in de categorieën 2 en 3 worden gerangschikt, niet noodzakelijk industriële activiteiten zijn. Bijgevolg heeft hij vragen bij het toepassingsveld van dit voorschrift. Hij meent dat dit moet worden verduidelijkt (richt het zich tot alle ingedeelde instellingen en inrichtingen of enkel tot activiteiten van industriële aard). In ieder geval meent **de Raad** dat de kaarten de bepalingen van de bodembestemmingsregels (GBP, BBP) moeten kruisen en moeten verduidelijken of ze ook betrekking hebben op andere zones van het GBP dan de zones met industriële activiteiten.

Tot slot benadrukt **de Raad** dat in de hypothese quod non dat het toepassingsveld niet tot de industriële activiteiten wordt beperkt, maar betrekking zou hebben alle opgesomde ingedeelde activiteiten, het kadaster moeilijk zal kunnen worden opgemaakt, onmogelijk worden bijgewerkt en de lezer ervan bijgevolg op een dwaalspoor zou kunnen brengen en een verkeerd beeld van de Brusselse feitelijke situatie zou kunnen geven.

Voor zover dit kadaster overeenkomstig voorschrift 4 in grote oplage zal moeten worden verspreid, vindt **De Raad** het onontbeerlijk om de eigenaar op voorhand te informeren over de opname van zijn terrein in het kadaster en om hem een mogelijkheid te bieden om tegen deze beslissing in beroep te gaan.

Bovendien menen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** dat de betrokken personen hun dossiers zouden moeten kunnen zien aangepast indien de informatie van het kadaster niet met de bestaande situatie zou overeenstemmen. Ze stellen voor om zich te inspireren op de procedure voor de opname in de inventaris van de verontreinigde bodems van de ordonnantie van 13 mei 2004 betreffende het beheer van de verontreinigde bodems.

Voorschrift 4. De gegevens verspreiden

De Raad wijst de Regering erop dat informatie op eenvoudige wijze aanbieden niet ten nadele van de kwaliteit van de informatie mag gebeuren.

Anderzijds vragen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties**, overeenkomstig de AARHUS-bepalingen, dat de geluidsbronnen en de indeling van de zones het voorwerp van een verzoek tot vertrouwelijkheid zouden kunnen zijn.

Van hun kant zijn **de vakbondsorganisaties** van mening dat de geluidsbronnen niet als een vertrouwelijk gegeven voor een onderneming kunnen worden beschouwd.

Tot slot acht **de Raad** het opportuun dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest besprekingen zou aanknopen met het Vlaams en het Waals Gewest om gezamenlijk de geluidsbronnen te definiëren, alsook om het samen eens te worden over de publicatiemodaliteiten.

Voorschrift 5. Een samenwerking met de Europese steden in stand houden

De Raad sluit zich aan bij de ambitie om te blijven streven naar samenwerking met andere Europese steden of gewesten. Hij is van mening dat dit voorschrift in de eerste plaats op het Vlaams en het Waals Gewest zou moeten worden toegepast.

Voorschrift 6. Een observatorium voor de opvolging van klachten instellen

De Raad neemt er akte van dat het Brussels Gewest van plan is om een observatorium of een gezamenlijk instrument te ontwikkelen voor de opvolging, het onderzoek en de behandeling van klachten inzake lawaai en trillingen.

De Raad dringt erop aan dat de exploitant kan worden gehoord wanneer het om een klacht inzake industriële activiteiten gaat.

Voorschrift 7. Een bemiddelingsdienst ontwikkelen voor buurtlawaai

De Raad neemt er akte van dat het Gewest van plan is om de voorrang te geven aan gebruik van bemiddeling in deze aangelegenheid en drukt bijgevolg zijn volledige instemming met dit voorschrift uit.

Voorschrift 10. De betrokkenheid van de burger bij de globale projecten van stedenbouw en infrastructuur, bevorderen

De Raad benadrukt dat de hoofddoelstelling van de in dit voorschrift voorziene bijzondere maatregelen inzake bekendmaking erin bestaat om de burger binnen een redelijke termijn en op een adequate wijze te informeren.

Voor zover de bepalingen van dit voorschrift al zijn voorzien in andere geldende wetgevingen (openbaar onderzoek, procedures inzake effectenbeoordeling, ...) die moeten worden nageleefd, is **De Raad** van oordeel dat dit voorschrift niet relevant en overbodig is. Bovendien kan hij zich niet voorstellen dat de openbare instellingen, gelijklopend met deze procedures, akkoord gaan met het initiatief om burgers buiten elk wettelijk en verordenend kader te mobiliseren.

Voorschrift 11. Informatiedragers ontwikkelen gewijd aan de behandeling van klachten

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties achten het opportuun om de voorrang te geven aan de vrijwillige instrumenten, zoals de handvesten.

Van hun kant kunnen **de vakbondsorganisaties** overwegen om deze vrijwillige instrumenten te stimuleren, maar menen ze dat men hieraan geen voorrang moet geven.

Voorschrift 12. De opname van het geluid in het GBP evalueren

De Raad verwijst naar de beschouwing, die hij hieromtrent onder voorschrift 3 heeft geformuleerd.

In verband met de zin « In de gemengde zones zal de invoering van bufferzones moeten worden overwogen om de uitbreiding van de activiteit van een onderneming verenigbaar te maken met de bescherming van de woongebieden » meent **het ACV** dat men een goed evenwicht dient te vinden tussen de levenskwaliteit van de inwoners van deze zones en de behoeften van de KMO's. Van hun kant benadrukken **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** dat een dergelijke maatregel de economische ontwikkeling kan afremmen, terwijl het Contract voor Economie en Tewerkstelling nu net deze ontwikkeling beoogt. Bovendien benadrukken ze dat bufferzones niet efficiënt zullen zijn op het vlak van verspreiding van het geluid, rekening houdend met de verspreidingseigenschappen van geluid. Bijgevolg kanten ze zich tegen de invoering van deze bufferzones, omdat deze niet relevant zijn.

Voorschrift 13. Rekening houden met het geluid bij het uitwerken van de plannen en van de stedenbouwkundige vergunningen

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties verwijzen naar de algemene beschouwing, die ze inzake de vermindering van de snelheid of van de verkeerstromen hebben geformuleerd.

Voorschrift 14. De stille zones instellen en beschermen

De Raad verwijst naar de beschouwing, die hij onder voorschrift 1.b. heeft geformuleerd.

Voorschrift 16. De geluidsimpact van de maatregelen van het IRIS-plan opvolgen

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties verwijzen naar de algemene beschouwing, die ze inzake de vermindering van de snelheid of van de verkeerstromen hebben geformuleerd. Bijgevolg vragen ze om de zin « Tegen die achtergrond zal Leefmilieu Brussel alle acties aanmoedigen die erop gericht zijn om het autoverkeer in te perken en alternatieven voor de auto te bevorderen » te schrappen.

Voorschrift 17. In de projecten van heraanleg, een beleid bevorderen dat leidt tot een vermindering van het lawaai

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties verwijzen naar de algemene beschouwing, die ze inzake de vermindering van de snelheid of van de verkeerstromen hebben geformuleerd.

Voorschrift 17.a. Gemeenschappelijke principes aanhangen op het vlak van de beheersing van het wegverkeerslawaai

De Raad vindt de tweede paragraaf van dit voorschrift uiterst positief.

Voorschrift 17.c. Ervoor zorgen dat rekening wordt gehouden met de geluidsimpact van de gewestelijke wegenprojecten

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties verwijzen naar de algemene beschouwing, die ze inzake de vermindering van de snelheid of van de verkeerstromen hebben geformuleerd.

Voorschrift 17.d. Rekening houden met het geluid bij de snelheidscontroles

De Raad acht het opportuun om het effect van de verschillende wegvoorzieningen op de invloed op het geluid te bestuderen.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties verwijzen naar de algemene beschouwing, die ze inzake de vermindering van de snelheid of van de verkeerstromen hebben geformuleerd.

Voorschrift 18. Een structureel mechanisme voor overheidssteun invoeren

De Raad meent dat men dit voorschrift van maatregelen zou moeten verlevendigen, dat de producenten wil stimuleren die inspanningen leveren om minder lawaaierige producten te produceren of om hun eigen geluidsoverlast te verminderen.

Voorschrift 20. Specifieke voorlichtings- en sensibiliseringscampagnes voeren rond wegverkeerslawaai

De Raad vraagt dat de informatie betreffende de impact van de snelheid op het geluid, die in het kader van dit voorschrift zal worden verspreid, op wetenschappelijk gestaafde grondslagen zou berusten.

In verband met de impact van het gedrag achter het stuur, meent **de Raad** dat dit uiterst belangrijk is en voegt hij eraan toe dat men ook de motorrijders voor deze problematiek moet sensibiliseren.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties verwijzen naar de algemene beschouwing, die ze inzake de vermindering van de snelheid of van de verkeerstromen hebben geformuleerd.

Voorschrift 27. Rekening houden met het geluid bij de toekenning van milieuvergunningen

De Raad beklemtoont dat de volgende twee zinnen dienen te worden herschreven omdat ze te onduidelijk zijn : « Voor vergunningen van klasse 1B zal men zich voor de geluidsanalyse laten leiden door het effectenrapport. Voor vergunningen van klasse 1A zal het bestek voor de effectenstudies herzien worden, met meer aandacht voor het geluid ».

Voorschrift 29. De controle van de HVAC-installaties opvoeren

Hoewel **de Raad** meent dat controles kunnen worden verantwoord, dringt hij er op aan dat dit voorschrift niet aan de oorsprong van bijkomende administratieve lasten mag liggen.

Voorschrift 30. De geluidshinder op bouwplaatsen reglementeren

De Raad is er voorstander van om een gids met goede praktijken voor het beheer van de geluidshinder op bouwplaatsen uit te werken, om enerzijds het werk van de bouwplaatsbeheerders te vereenvoudigen en om anderzijds de arbeiders bewust te maken van de beste praktijken om geluidshinder op bouwplaatsen te beperken. Hij neemt er bovendien met tevredenheid akte van dat een samenwerking met de sectorale beroepsfederatie (de Confederatie voor het Bouwwezen) is voorzien. UNIZO stelt voor om deze samenwerking tot andere federaties uit te breiden.

Daarentegen kant **de Raad** zich tegen de goedkeuring van een besluit betreffende "de strijd tegen de geluidshinder en de trillingen, voortgebracht door de bouwplaatsen", met betrekking tot dringende werken, onvermijdelijk lawaaierige werken, werken die specifiek zijn voor het openbaar vervoer, bouwplaatsen van particulieren en gewone werven, dat volkomen onuitvoerbaar zou zijn.

Hij herinnert eraan dat er al in titel 3 van de GSV uurregelingen voor bouwplaatsen bestaan en vindt dat de maatregel tot het vastleggen van limietwaarden voor specifieke geluidsniveaus onmogelijk zal kunnen worden nageleefd en gecontroleerd.

Hij verwijst daarenboven naar het arrest van het Arbitragehof nr. 29/96 van 15 mei 1996 dat het vastleggen van geluidsnormen voor bouwplaatsen verbiedt op basis van het feit dat het vastleggen van dergelijke normen de economische vrijheid in gevaar zou brengen.

Voorschrift 31. Het geluid van versterkte muziek reglementeren

De Raad vraagt dat het voorschrift geen afbreuk zou kunnen doen aan het behoud van culturele evenementen, zoals Couleur Café, Jazz Marathon, Muziekfeest, Stadsaperitieven, Vuurwerk, ...

Voorschrift 33. Het jonge publiek informeren over de effecten van het lawaai op de gezondheid

De Raad benadrukt het fundamenteel belang van dit voorschrift.

Voorschrift 34. Het publiek voorlichten en sensibiliseren

De Raad benadrukt het fundamenteel belang van dit voorschrift.

Voorschrift 35. Informatie verstrekken over de technieken en materialen, waaronder de duurzame materialen voor geluidsbescherming

De Raad verwijst naar de algemene beschouwing, die hij aangaande de link tussen de geluids- en energie-isolatie heeft geformuleerd.

Voorschrift 37. Het gebruik van de nieuwe technologieën voor openbaar vervoer aanmoedigen

De Raad is van mening dat dit voorschrift eveneens betrekking moet hebben op de voertuigen van particulieren.

Voorschrift 38. Herzien van het belastingssysteem op lawaaierige uitrusting of installaties

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties vinden de fiscale maatregel geen relevante maatregel om de geluidsproblematiek te beantwoorden. Bovendien menen ze dat de werkgroep die de mogelijkheden moet evalueren om het huidige belastingssysteem op ingedeelde inrichtingen te herzien, om er onder meer de factor van geluids- en trillingshinder in op te nemen, eveneens de mogelijkheden zal moeten evalueren om de minst lawaaierige inrichtingen te belonen.

Van hun kant zijn **de vakbondsorganisaties** van mening dat het inderdaad aangewezen is om geluid via de fiscaliteit te verminderen, maar dat men geen overheidsmiddelen moet aanwenden om de minst lawaaierige inrichtingen te financieren.

De representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties dringen aan op het feit dat deze belasting in geen geval de huidige belastingdruk mag verhogen. Bovendien herhalen ze dat het CET aanbeveelt dat het belastingsniveau dat van de andere Gewesten niet mag overschrijden.

Van hun kant zijn **de vakbondsorganisaties** van mening dat men rekening moet houden met de specifieke Brusselse context, waar geluid een grote overlast vormt en waardoor dus een verschillende belastingheffing tussen de Gewesten kan worden gerechtvaardigd.

Tot slot vragen **de representatieve werkgevers- en middenstandsorganisaties** om in ieder geval een progressieve vermindering van deze belasting te voorzien (gaande tot een volledige vrijstelling) wanneer er overeenkomstig het BATNEEC-beginsel (Best Available Technology Not Entailing Excessive Cost) van de best beschikbare technieken gebruik wordt gemaakt.

Voorschrift 40. Een evaluatie opmaken van de wijze waarop de normen inzake geluidsisolatie voor woningen werden omgezet in de gewestelijke wetgeving

De Raad verwijst naar de algemene beschouwing, die hij aangaande de link tussen de geluids- en energie-isolatie heeft geformuleerd.

Voor zover de zin « Het BROH en Leefmilieu Brussel - BIM zullen onderzoeken op welke manier deze norm kan worden opgenomen in een regelgeving » betrekking heeft op productnormen, wat een federale bevoegdheid is, vraagt **de Raad** om deze te schrappen.

Voorschrift 41. Een systeem van individueel advies handhaven ten behoeve van particulieren, over de bestaande technieken

De Raad verwijst naar de algemene beschouwing, die hij aangaande de link tussen de geluids- en energie-isolatie heeft geformuleerd.

Meer specifiek is **de Raad** van mening dat men moet gebruikmaken van de bijwerking van de brochure « Akoestische renovatie » om er de gegevens betreffende de EPB-vereisten in op te nemen.

Voorschrift 42. Het subsidiemechanisme voor de geluidsisolatie van woningen bevorderen

De Raad is een grote voorstander van dit voorschrift en benadrukt dat dit stelsel in de EPB-wetgeving zeer goed functioneert dankzij de eenvoud van het stelsel om premies toe te kennen. Het is dus wenselijk dat het subsidiemechanisme voor de geluidsisolatie van woningen zich in grote mate zou inspireren op het stelsel van de energieprijzen, om net zo efficiënt te zijn.

Bovendien zou men stelselmatig een link met de EPB moeten leggen bij het toekennen van premies voor een betere geluidsisolatie van woningen om zo het isolatiemateriaal te bevorderen, dat vanuit de beide oogpunten performant is.

*
* *